

**Portefeuille-oerlis Enerzjytransysje,
mei deputearre Sietske Poepjes**

Datum PO	:	9 september 2019
Skriuwer	:	██████████
Tillefoannûmer	:	██████
Ofstimd mei	:	██████████
Status	:	0 Tkn 0 Hammerstik X Besprekke
Ûnderwerp	:	Vorbereiding Bestuurlijke Klankbordgroep WEN op 9 september

1. Wêr giet it oer?

Op maandag 9 september om 15.00 uur komt voor de tweede keer dit jaar de Bestuurlijke Klankbordgroep Wijnjewoude Energie Neutraal (WEN) bij elkaar. In de intentieverklaring (zie nijere taljochting) is de doelstelling opgenomen dat de programmamanager ██████████ de volgende onderdelen zal uitwerken:

1. Bundelen van individuele ambities;
2. Het maken van een nadere uitwerking van het rapport WEN in een activiteitenplan volgens de daarin genoemde programmering;
3. Het opstellen van een begroting en dekkingsplan voor de uitvoering van het activiteitenplan;
4. Het verzorgen van de coördinatie en communicatie.

De bovenstaande onderdelen zijn uitgewerkt in de bijgevoegde rapportage “De gebundelde ambitie en 1ste jaar projectplanning”, welke ter bespreking aan de bestuurlijke klankbordgroep wordt voorgelegd.

Voor de vergadering van 9 september is het rapport de leidraad.

2. Wat moat de deputearre beslute ?

- Kennis nemen van de rapportage “De gebundelde ambitie en 1ste jaar projectplanning” d.d. 20 augustus 2019.
- Kennis nemen van de eventuele rol en facilitering vanuit de provincie.
- Het beschikbaar stellen van € 20.000 voor proceskosten om de continuïteit van het project te borgen voor in ieder geval 2020 onder voorwaarde dat ook een of meer van de andere partijen een dergelijk bedrag beschikbaar stelt.

3. Wat is it advys fan de Opgave ?

Op basis van de rapportage in een open gesprek met de bestuurlijke klankbordgroep de gezamenlijke ambitie herbevestigen en € 20.000 beschikbaar te stellen voor verdere procesondersteuning onder voorwaarde dat ook andere partijen een (financiële) bijdrage leveren.

Verder is hieronder per deelproject van het project (vanaf pagina 2 Management samenvatting) in cursief aangegeven waarin we mogelijk als provincie een rol of aandeel hebben:

Spoor 2: Besparen en bewustwording

Informatievoorziening: Het is belangrijk om te kunnen monitoren. Met ingang van 2019 is gestopt met het landelijk beschikbaar stellen van verbruiksgegevens (privacy). Er wordt naar alternatieven gezocht.

We leveren hier niet actief een bijdrage aan, gemeente Opsterland levert wel een actieve bijdrage.

Doelgroep particulieren: Het gezamenlijk ontwikkelen van een visie en actieplan. Stimuleren bewustwording en creëren draagvlak.

Buurkracht ontvangt voor 2019 incidentele subsidie vanuit de provincie en begeleidt hiervoor een aantal dorpen en wijken in Fryslân. Buurkracht leidt buurtteams op om in een wijk met besparing of opwek aan de slag te gaan. Het is vervolgens aan de bewoners zelf in welke mate dit opgepakt wordt. In Wijnjewoude zijn met behulp van Buurkracht twee teams gestart.

Gemeente Opsterland heeft als actiepunt het opbouwen van een netwerk van energiecoaches in combinatie met energieadviseurs en zal WEN actief betrekken. Waar mogelijk samen met gemeente Opsterland hier invulling aan geven (Bestuursakkoord resultaat 8 – er komt een provinciebreed werkend team van energiecoaches).

Resultaat 3: het FSFE krijgt de gelegenheid ook particulieren te ondersteunen.

Doelgroep ondernemers: Met advies in combinatie met ontzorgen ondernemers ondersteunen. Bij ondernemers lijkt op dit moment weinig animo om te verduurzamen. Aanbod richting WEN gedaan om samen met contactpersoon bedrijventerreinen van de gemeente en de voorzitter van de ondernemersvereniging eventuele mogelijkheden te verkennen. (sluit aan bij resultaat 22 - uitbreiding MKB-voucherregeling duurzaamheidsvraagstukken)

Spoor 3: Deelproject e-opwek

Daken: In Wijnjewoude ligt ca. 2 hectare braak aan geschikt dakoppervlak. Hoe kunnen wij dakeigenaren zo goed mogelijk ondersteunen/ontzorgen. Capaciteit netwerk is hierbij groot probleem.

Aanbod richting WEN gedaan om dit mee te nemen in het verkennende gesprek bij het vorige punt verduurzamen ondernemers. WEN meenemen als voorbeeld in de gesprekken met Liander. Ook gemeente wil/kan hier eventueel een rol in hebben.

Zonneweide: De SDE-aanvraag voor een zonneweide van 1,5 hectare bij de rwzi is in voorbereiding.

Voor de zonneweide hebben we vanuit de provincie een Sinnetafel mogelijk gemaakt en vanuit RO zijn we akkoord met de locatie die daarvoor is aangewezen. De gemeente staat aan de lat om de omgevingsvergunningen zo ver rond te krijgen dat er een aanvraag ingediend kan worden in de voorjaarsrondte SDE. Daarnaast is WEN nog aan zet om de grondeigenaar en omwonenden mee te krijgen. Geen directe actie van de provincie.

Spoor 4: Groengas opwekking

Dit wordt op dit moment doorgerekend op haalbaarheid. RVO/Gasunie. Als dit plan haalbaar is kan dat als pilot worden gebruikt in de rest van Fryslân en Nederland.

Geen directe actie door ons. Ambtelijk draaien we mee in de werkgroep.

Financiën/subsidies/continuïteit

- Provincie/Gemeente financieren (tijdelijke) aanstelling programmamanager. Met de oplevering van deze rapportage heeft hij een belangrijk deel van zijn opdracht ingevuld.
- RVO ondersteunt onderzoek naar de mogelijkheden van Groengasopwekking.
- Gasunie heeft vanuit hun eigen organisatie een coach beschikbaar gesteld voor professionele ondersteuning van WEN.

- **Mogelijkheid Proeftuin aardgasvrij:**
Op 8 augustus hebben medewerkers van BZK een bezoek gebracht aan WEN. Voor WEN kan een aanvraag om in aanmerking te komen voor een bijdrage uit Proeftuin aardgasvrij worden ingediend. De indieningsvereisten zijn nog niet duidelijk. Ook is het op voorhand niet zeker of een aanvraag wordt toegekend. De aanvraag moet worden ingediend door de gemeente.
Alle partijen hebben kennisgenomen van het bezoek van BZK. Sterk in de situatie bij WEN is de betrokkenheid van meerdere partijen, het commitment en het vernieuwende. Alle dorpen staan voor deze uitdaging. Het huidige rapport kan worden gebruikt als basis voor het opstellen van een aanvraag. De rapportage zal daarvoor meer concreet met financiële onderbouwing moeten worden uitgewerkt. Initiatief hiervoor ligt bij WEN en de gemeente. Kan worden opgepakt als indieningsvereisten duidelijk zijn.
Deze aanpak wordt door alle partijen onderschreven. Alle partijen hebben ambtelijk uitgesproken de aanvraag te ondersteunen.
- **Mogelijkheid ELENA-subsidie:**
Provincie heeft een pre-application ingediend voor een Europese subsidie. WEN is een van de 5 lokale initiatieven die meegenomen wordt om vanuit deze subsidie proceskosten te kunnen financieren. De verwachting was dat de aanvraag rond de zomer ingediend zou zijn, maar aanvraag is nog onzeker en mocht e.e.a. doorgaan dan wordt het pas eind dit jaar.
- **Landelijke ontwikkelingsfaciliteit**
*Op initiatief van ODE Decentraal, en gesteund door het ministerie van EZK, hebben RESCoopNL, InvestNL en Nationaal Groenfonds een businessplan ontwikkeld voor een ontwikkelingsfonds voor energiecoöperaties. Het verstrekte kapitaal is een lening die bij succes wordt terugbetaald. Het zal vooral gaan om zon en wind en projecten met een bepaalde impact in PJ.
Op dit moment inventariseren we via Us Kooperaasje of er projecten zijn die op korte termijn van dit fonds gebruik kunnen en willen maken. Voor 1 oktober wordt de mogelijkheid om wel of niet deel te nemen aan dit fonds ter besluitvorming aan GS voorgelegd. Binnen WEN is er animo voor deelname aan dit fonds.*

De samenwerking begint steeds meer vorm te krijgen, er gebeurt veel, voortgang wordt echter langzaam geboekt en ontwikkeling kost veel tijd. Er zijn verschillende 'ontwikkelingsfaciliteiten' in voorbereiding, maar nog onzeker of ze wel of niet en op welke termijn ze beschikbaar komen.

Voorstel is om tot de tijd dat er andere ontwikkelingsmiddelen beschikbaar zijn een bedrag van € 20.000 voor procesondersteuning ter beschikking te stellen onder voorwaarde dat ook een of meer van de andere partijen een dergelijk bedrag beschikbaar stellen. Advies is om dan focus aan te brengen op onderdelen waar op dit moment de meeste energie zit.

4. Past it yn it belied?
Het ondersteunen van het pilotproject WEN sluit aan bij de hiervoor genoemde resultaten uit het Bestuursakkoord.
5. Wat kost it, wêr komt it jild wei en wat krije we der foar?
Ambtelijke inzet en € 20.000 uit het budget Duurzame Energie
6. Is der aksje rjochting PS nedich ?
Nee
7. Moat der publisiteit oan jûn wurde / Wat betsjut dit foarstel foar de Mienskip?
Nee, geen publiciteit. Het is een voorbeeldproject dat vanuit de Mienskip is opgestart en waarbij veel kennis wordt opgedaan waarvan andere initiatieven kunnen leren.

WEN werd in mei dit jaar uit 75 aanmeldingen een van de 5 winnaars van de Plattelandspioniers competitie van het VPRO programma Tegenlicht. Een cameraploeg van de VPRO is langs geweest in Wijnjewoude.

- 15 september uitzending VPRO Tegenlicht WEN

- 18 september bijeenkomst in Pakhuis Willem de Zwijger in Amsterdam. Hier wordt de uitzending nabesproken. Alle belangstellende zijn welkom.

Neiere taljochting:

De rapportage is maandag 2 september besproken in de ambtelijke klankbordgroep. Bij de bespreking waren de volgende partijen aanwezig: LTO, Liander, RVO, Provincie, Gasunie, WEN, Energiewerkplaats en gemeente Opsterland.

Aan de ambtelijke klankbordgroep is, op basis van de rapportage, de volgende vraag voorgelegd:

- De ideeën op basis van de gebundelde ambitie.
- De planning.
- De risico's.

Uitgangspunt voor het gesprek is:

- Waar zie jij kansen in samenwerking van jouw organisatie en WEN?
- Waar kan jouw organisatie actief bijdragen?

Om Wijnjewoude in 2025 energieneutraal te maken is ingezet op 4 sporen.

Spoor 1: Bundeling van ambities

Een goede samenvatting van de rapportage is opgenomen in de management samenvatting.

Alle partijen spreken waardering uit voor de rapportage: "Goed leesbaar, Legt goede verbinding", Goede stap voorwaarts, Goed totaalbeeld".

Met name de aandacht voor bewustwording/draagvlak wordt door alle partijen onderkend. In een eerste algemene ronde zijn o.a. de volgende opmerkingen gemaakt:

- Alle dorpen staan voor deze opgave
- Wat kunnen wij doen om er een pilot van te maken
- Voor en door het dorp
- Waarde van het project in het dorp houden (voorkomen dat marktpartijen de "winst" opstrijken)
- Moet naast de opwek van elektriciteit ook worden gekeken naar omzetting en/of opslag van energie (waterstof/warmte)
- Er speelt veel, is allemaal erg duur, is dit voor "vrijwilligers" te behappen te overzien?
- Vergunningaanvragen, duur, juridische trajecten moeilijk, kost (te) veel tijd.
- Hoe maken wij er een "wij" rapport van
- Moet er worden gewerkt met speerpunten, bijvoorbeeld de aanleg van de zonneweide
- Wat zijn financieringsmogelijkheden
- Planning en risico's inzichtelijk maken, bedragen toekennen
- Beperkingen netcapaciteit
- Hoe krijg je de verschillende partijen optimaal in hun rol

Algemene achtergrondinformatie WEN

Rol van de bestuurlijke klankbordgroep WEN:

In de eerste bestuurlijke klankbordgroep WEN is onderstaande afgesproken betreffende de rol van de bestuurlijke klankbordgroep:

- Vanuit de gedachte van gezamenlijkheid streven naar en samenwerken in de realisering van de doelstelling van WEN. Waarbij een vrije manier van kennis uitwisseling, korte lijnen, samen doen, in een adviserende rol het uitgangspunt is.
- Dilemma's/Problemen/ "Keien" worden op tafel gelegd en vanuit bovenstaande gedachte benadert om tot een mogelijke oplossing te komen.

Inentievereenkomst

14 maart 2019

De ondergetekenden:

Energiecoöperatie Wijnjewoude energie neutraal (WEN), vertegenwoordigd door de voorzitter, de heer [REDACTED]

Gemeente Opsterland, vertegenwoordigd door de wethouder, de heer R. Jonkman

Provincie Fryslân, vertegenwoordigd door de gedeputeerde, de heer M. Schrier

N.V. Nederlandse Gasunie vertegenwoordigd door de Programma manager Wegbereiding Energietransitie, mevrouw [REDACTED]

LTO Noord vertegenwoordigd door de voorzitter, mevrouw [REDACTED]

Hierna verder te noemen “partijen”

Overwegende dat:

- Fryslân in 2016 en 2017 een van de zeven regio's van de landelijke Green Deal Pilots Regionale Energiestrategieën (RES) was, waarin de provincie, alle Friese gemeenten, het Wetterskip Fryslân en een aantal maatschappelijke organisaties en bedrijven gezamenlijk hebben gewerkt aan bouwstenen voor een eerste regionale energiestrategie voor Fryslân, de Friese Energie Strategie (hierna FES) met als ambitie in 2050 als Fryslân energieneutraal te zijn;
- De Green Deal Pilot duidelijk heeft gemaakt dat de energietransitie alleen kan slagen als burgers, overheden, netbeheerders, maatschappelijke organisaties en marktpartijen samenwerken;
- In oktober 2017 de FES door de regiegroep FES is aangeboden aan de Friese overheden en WEN de status pilot project heeft gekregen binnen de FES;
- WEN als doel heeft gesteld dat het dorp Wijnjewoude in 2025 energieneutraal is;
- WEN en Liander gezamenlijk het rapport “Wijnjewoude Energie Neutraal 2025” (verder rapport WEN) hebben opgesteld;
- In het rapport WEN aangetoond is dat door bundeling van de individuele ambities en samenwerking van de partijen het doel van WEN, dat het dorp Wijnjewoude in 2025 energieneutraal is, haalbaar is;
- De individuele ambities van partijen moeten worden gebundeld tot één ambitie waar al deze betrokkenen achter staan en waarvan de partijen over en weer weten dat wat ze daarbij van elkaar mogen verwachten;
- Vanuit de gezamenlijke ambitie activiteiten zullen worden geformuleerd die in een gezamenlijk proces door partijen worden uitgevoerd;
- WEN een voorbeeld kan worden voor andere (Friese) dorpen, gemeenten en regio's hoe door samenwerking van partijen lokale energieambities gerealiseerd kunnen worden.

Stellen partijen zich ten doel zich maximaal in te spannen ten einde:

- Met behoud van de eigen verantwoordelijkheid en met inachtneming van de wettelijke kaders en de eigen beleidsuitgangspunten de individuele ambities te bundelen tot één gezamenlijk ambitie en daarmee maximaal bij te dragen aan de uitvoering van het rapport WEN en het realiseren van een energie neutraal Wijnjewoude in 2025;
- Het rapport Wijnjewoude Energie Neutraal 2025 in een gezamenlijk proces verder uit te werken in een activiteitenplan, waarin mede op basis van voortschrijdende inzichten de bijdrage vanuit de verschillende partijen wordt aangegeven zodat de realisatie van de gezamenlijke ambitie wordt versneld, waarbij de vier lijnen uit het rapport WEN (besparing en duurzame opwek particulieren, verduurzaming huurwoningen, grootschalige E-opwek en vergisting en groengas) uitgangspunt zijn;
- De kennis die bij de uitvoering van WEN wordt opgedaan te borgen en op te slaan zodat deze elders kan worden ingezet.

Partijen spreken de intentie uit:

- Dat een programmamanager wordt ingezet om de individuele ambities te bundelen naar één gezamenlijke ambitie. Het traject dat dan ingezet wordt is het proces dat de partijen gezamenlijk aan gaan en de opdracht bedraagt in ieder geval de volgende onderdelen:
 - Het bundelen van individuele ambities
 - Het maken van een nadere uitwerking van het rapport WEN in een activiteitenplan volgens de daarin genoemde programmering
 - Het opstellen van een begroting en dekkingsplan voor de uitvoering van het activiteitenplan
 - Het verzorgen van de coördinatie en communicatie;
- Dat de provincie Fryslân en de gemeente Opsterland, onder voorwaarde dat alle partijen deze intentieovereenkomst ondertekenen, financiering beschikbaar stellen voor het aanstellen van een programmamanager. De partijen formuleren hiervoor gezamenlijk de opdracht. Het resultaat is een gedragen activiteitenplan dat door alle partijen onderling begrepen en bestuurlijk gedragen wordt;
- Dat partijen zitting nemen in een bestuurlijke klankbordgroep, die de voortgang van en de samenhang tussen alle activiteiten bewaakt en mogelijke dilemma's, voor zover mogelijk binnen de budgettaire en wettelijke kaders, oplost;
- Dat voor het functioneren van de bestuurlijke klankbordgroep een reglement wordt opgesteld;
- Dat vooruitlopend op het activiteitenplan daar waar mogelijk in afstemming met de partijen met de uitvoering van deelplannen wordt gestart.